

OBČASNÍK

obce MALÉ ZÁLUŽIE
december 2004

Vážení a milí čitatelia,
pri čítaní prvého čísla OBČASNÍKA Vás srdečne pozdravujem. Dúfam, že ste milo prekvapení. Radi by sme Vás na stránkach obecných novín informovali o práci Obecného úradu, všeobecných záväzných nariadeniach a iných aktualitách v našej obci. S vydávaním obecných novín zatiaľ žiadne skúsenosti nemáme a tak prosíme o Vašu zhovievavosť.
Váš starosta

ČINNOSŤ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA (OZ)

Do tohto orgánu ste si zvolili týchto spoluobčanov: Viliam Plesník – zástupca starostu, Ing. Peter Malák, Ján Mareček, Ing. Eva Zmeková a Andrej Žitnay. Podieľajú sa svojim hlasovaním na rozhodovaní o veciach verejných. Hlavným kontrolórom obce je Ing. Michal Zedník. Pri OZ bola vytvorená komisia Verejného poriadku a vzťahov, ktorej predsedá Ján Mareček.

ČO SME UŽ UROBILI

V programovom vyhlásení sme sa zamerali na zlepšenie podmienok v obci. V roku 2003 sa vybudoval chodník popri hlavnej ceste, omielta sa budova starej školy, vymaľovala sála KD, namontovali sme ventilátory a zlepšilo sa verejné osvetlenie pri dome smútku.

V roku 2004 sa vybudoval odvodový kanál pre vodu na dolnom konci dediny a urobilo sa právne vysporiadanie cesty popri železnici.

Za uplynulé obdobie bolo potrebné urobiť aj ďalšie veci, ktoré si vyžiadala každodenný život.

ČO NÁS EŠTE ČAKÁ

vybaviť stavebné povolenie a položiť hlavný zberný kanál odpadových vôd do Nových Sadov, upraviť cestu cez dedinu až po most grédrom a zriadiť a vybaviť obecný archív.

PROJEKT EUÓPSKEHO SOCIÁLNEHO FONDU

Ing. Emil Fuska, starosta

Z vývoja počasia v poslednom období a katastrofy, ktoré sa na Slovensku udiali sme sa rozhodli hľadať cesty, ako sa im vyhnúť alebo minimalizovať ich účinok. Rozhodli sme sa vybudovať zberný kanál a tento projekt sme využili pri jeho budovaní na dolnom konci. V spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny sme zabezpečili pre 15 uchádzačov a 1 koordinátora zamestnanie od 1. apríla do 31. augusta a potom ešte pre 7 mužov v čase od 1. septembra do 31. 12. 2004. Odpracovať bolo treba týždenne 10 hodín. Hlavnou úlohou mužov boli ručné práce na zbernom kanále vody. Začali sme úpravou plochy pre kanál. Odstránili sme prekážajúce vrbu, divorastúce kry, burinu. Okraje kanála vykopaného UDS – kou, bolo treba na niektorých miestach spevniť betónovými stenami, spodnú časť vyložiť kockami až po panelovú cestu. Okolie sme upravili honom. Aby bol prívod vody do kanála účinný, bolo treba pretlačiť zapchaté, časom zabudnuté rúry pod cestou. Na to sme použili stroj – krtka za neustálej asistencie dvoch pracovníkov. Zároveň sa dala do poriadku priekopa popri hlavnej ceste od mosta na dolný koniec. Vydláždenú priekopu bolo treba vyčistiť od mnohoročných nánosov zeminy, doplniť betónové žľaby a kocky. Bola to najťažšia časť prác a teraz je už na samotných obyvateľoch, aby ju pravidelne čistili a udržiavali. O náročnosti celej akcie svedčí 1 600 hodín odpracovaných nezamestnanými mužmi do konca augusta.

Okrem prác na kanále sme sa sústredili aj na poriadok v obci, čo mali na starosti ženy zapojené do projektu. Venovali sa hlavne upratovaniu kultúrneho domu, domu smútku a verejných priestranstiev.

Z činnosti Jednoty dôchodcov v našej obci.

Počas roka je vždy viacero akcií. Prvou je obyčajne verejná výročná schôdza spojená s občerstvením, degustáciou vína a odbornou prednáškou z oblasti ovocinárstva. Host'om na našej schôdzi bola členka výboru Okresnej organizácie, pani Alžbeta Rizeková.

Pred Veľkou nocou sme spravili za prítomnosti našich členov v Základnej škole v Nových Sadoch ukážku viazania korbáčov. Akciu viedol Ján Kulišek. Podujatie malo kladný ohlas medzi žiakmi, čo nám potvrdil list pani Molnárovej riaditeľky školy.

Naši členovia venujú pozornosť aj zdravotným prednáškam spojeným s predajom predvádzaných prístrojov. V priebehu jarných mesiacov to boli 4 firmy so svojimi výrobkami.

V apríli sa 4 naši členovia zúčastnili na celookresnej degustácii vín v Lúčnici n. Žitavou. Pohostenie s kultúrnym programom a prechádzka obcou nám poskytla obraz o činnosti JDS.

V mesiaci „, úcty k starším „, – 17. októbra sme zorganizovali verejnú schôdzu občanov a dôchodcov s Obecným zastupiteľstvom. Slávnostnej akadémie v Nitre usporiadanej tiež pri príležitosti mesiac „, úcty k starším „, sa zúčastnila tajmníčka RNDr. Elena Fusková.

V októbri sa konal aj zájazd do Poľska na predajné trhy. Vďaka spolupráci s Kapincami, Čabom, Šuriankami a Novými Sadmi sa autobus zaplnil a akcia úspešne prebehla vďaka organizačnému zabezpečeniu pani A. Plesníkovej a starostovi.

Dr. Elena Fusková

Malé Zálužie vo vrstvách vekov a Pamiatkový zákon..

Okolie potoka Radošinka je intenzívne osídlené už od najstarších čias. Z intravilánu našej obce sú z viacerých polôh známe nálezy z mladšej doby kamennej – neolitu (5000 – 3300 pnl.) a doby bronzovej (1900 – 750 pnl.). Ide o sídliskové nálezy, ktoré dokladajú intenzívne osídlenie v tomto období. Z katastra obce zatiaľ chýbajú nálezy hrobov k týmto obdobiam, čo je spôsobené nedostatočným výskumom. Okolie kultúrneho domu je bohaté na nálezy zo stredoveku, ktoré sú ale iba zberového charakteru. Systematický archeologický prieskum chotára v komparácii s písomnými prameňmi by mohol priniesť poznatky o štruktúre osídlenia v praveku, stredoveku a novoveku..

O tom, že ľudia aj v minulosti nachádzali rôzne predmety svedčia aj spomienky starších ľudí, napr. v polohe Pod driňovou dolinou spomínajú nálezy kostrových hrobov, ktoré sú ale bližšie nedatovateľné.

Archeologické nálezy priamo súvisia s ochranou pamiatkového fondu každého národa. O tom hovorí „pamiatkový zákon“, ktorý určuje postup pri náhodnom archeologickom náleze. Nálezca je povinný kontaktovať Krajský pamiatkový úrad, ktorý zabezpečí, aby bola archeologická situácia zdokumentovaná. Každá výstavba v intraviláne obce by mala byť konzultovaná s KPU alebo Archeologickým ústavom v Nitre. Keď dôjde k zničeniu archeologickej pamiatky dochádza k finančným sankciám, ktoré určuje súd. Všetky nové stavby po r. 2002 musia mať rozhodnutie KPU. Pri nerešpektovaní tohto rozhodnutia nemôže byť stavba skolaudovaná a hrozia finančné sankcie. Malé Zálužie je archeologicky dôležitá lokalita. Je preto pravdepodobné, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou dôjde k narušeniu nálezísk.

Mgr. Mário Bielich, AÚ SAV

ZAÚJÍMAVOSTI Z OBECNEJ KRONIKY – niečo o počasí v nedávnej minulosti

Malé Zálužie leží v západnej časti sprašovej Nitrianskej pahorkatiny. Podnebie má prechodný ráz medzi kontinentálnym a prímorským, čo spôsobuje premenlivosť počasia. Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo + 9 stupňov C. (najchladnejší mesiac je január a najteplejší júl). Ročný priemer zrážok predstavuje 597 mm. Na našom území prevláda severný a severozápadný smer vetra, pretože chotár je otvorený všetkým smerom. Jar sa vyznačuje vysušujúcimi južnými a juhovýchodnými vetrami. V lete sú nezriedkavé júnové a júlové suchá, typické sú búrky. V tomto období dosahuje teplota + 30 stupňov C. Jeseň je typická daždivým počasím. V jej prvých dňoch je teplota pomerne vysoká, čo sa prejavuje tzv. babím letom. Zima je charakteristická tuhými mrazmi, snehom a teplotami okolo – 10 stupňov

Vrtochy počasia – 1968 V januári toho roku boli u nás veľké, sibírske, mrazy a fujavice, ktoré spôsobili škody a ohrozili dopravu. V druhej polovici mesiaca nastala veľká zmena teploty – z –22 st. na + 3 st. , čo spôsobilo opäť značné problémy, lebo cesty boli zaplavené vodou . 6. mája dosahovala teplota + 28 st.C, fúkal ale mimoriadne silný vietor a vyčíňal asi šesť hodín. Niesol so sebou mračná prachu, ktorý sa usadzoval na povaliach domov, v bytoch a spôsobil, že všetko rastlinstvo na poliach bolo zničené. Táto pohroma nebola jediná, ktorá zničila úrodu. 17. júla padal veľký ľadovec, ktorý zničil veľa obilia a vinohradov. **1969** – Vo februári prišli snehové fujavice, ktoré viackrát vystriedal odmráz, a preto tieklo regulovaným potokom veľa vody. Ak si predstavíme takýto stav pred reguláciou, povodne by ohrozili celý dolný koniec dediny. Toho roku bola ale úroda bohatá a výnosy obilnín vysoké. **1970** – Od

decembra 1969 do marca 1970 bola zem pokrytá snehom. V obci napadlo najviac snehu za posledných 20 rokov. Snehové preháňky pokračovali aj koncom marca a apríl bol špecifický veľkou snehovou fujavicou. 1. novembra bolo pekné teplé počasie, teplomer ukazoval + 17 st. C. Podľa hlásenia meteorológov to bol najteplejší 1. november od roku 1926. **1971** – Začiatkom marca boli stále nočné mrazy až – 10 st. C a cez deň dosahovala teplota –9 až –4 st. C. Toto mrazivé počasie trvalo do 13. marca. Na Medarda, 8. júna, pršalo a podľa pranostiky malo daždivé počasie trvať ešte 40 dní. a skutočne, celé dni – (2 – 3 krát denne) pršalo. Ľudia už dlho nepamätali taký daždivý jún. **1972** – Jún bol suchý a teplý. Ale 13. júla napršalo a takéto počasie sa udržalo až do začiatku augusta. Žatva bola v tomto roku ťažká. Pri zbere obilia pomáhali aj kombajny z STS Bučovice a kombajn z Ivanka pri Nitre, vďaka čomu žatva úspešne skončila 16. augusta. **1973** – Jún sa vyznačoval horúcim, suchým počasím, až koncom mesiaca pršalo. Júl bol tiež suchý a horúci Búrky začali 20. v mesiaci a trvali až do konca mesiaca. V auguste bolo tiež sucho a horúco. Ovocie na stromoch schlo, červivelo a predčasne opadávalo. **1974** – Apríl toho roku bol špecifický veľmi chladným počasím s nočnými mrazmi. V období Veľkej noci dosahovali nočné „teploty“, až – 6 st.C. Okrem mrazivých aprílových dní sa tento rok o ostatných odlišoval aj jesenným počasím. Bola to katastrofálna je-seň, hlavne pre poľnohospodárov, ktorí nemohli zobrať z poľa plody svojej práce. Pôda bola rozmoknutá a v tejto nepriaznivej situácii pomáhal každý, kto mohol. Prichádzali brigádnici z rôznych podnikov a škôl, začínajúc školopovinnými deťmi končiac dôchodcami. **1975** - November bol charakteristický veľmi studeným počasím. Prvý sneh napadol už v 22. dni mesiaca a prišli aj tuhé mrazy do – 15 st.C. Tento koniec novembra bol najchladnejší v 20. storočí. **1976** – Veľká zmena počasia nastala v máji. Začiatkom mesiaca prišli mrazy a z toho dôvodu ovocné stromy, ktoré kvitli, pomrzli. Špecifické počasie bolo aj v októbri. V prvej polovici mesiaca denné teploty dosahovali okolo + 20 st. C°, avšak druhá polovica sa už vyznačovala typickým daždivým počasím s prvými mrazmi. **1977** – Marec bol znamenitý pekným jarným počasím. 23. toho mesiaca boli teploty do + 20 st. C a neskôr až do 26 st. C. 29. marca sa ochladilo a z 30. na 31. padal sneh, ktorý sa udržal 2 dni.

Ponúkla som Vám prehľad počasia v našej obci za obdobie 10 rokov. Sami vidíte, že každý rok je niečím iným špecifický. Ale to, v akých podmienkach žijeme nezáleží len na počasi. Človek si musí uvedomiť, že predovšetkým on sám je strojom svojho šťastia. Každý by mal vylepšovať svoje podmienky sám a prispieť tým k tomu, aby bol život v našej obci lepší a krajší. Preto sa treba starať aj o životné prostredie v dedine, napomáhať mu a chrániť ho.

Martina

Proksová

ČO JE SAMOSPRÁVA - 1. časť

Skôr ako si povieme niečo o samospráve a obci, musíme si objasniť pojmy štátna správa a samospráva. - Štátna správa je osobitný druh činnosti v štáte. Má štátnomocenský charakter. Samospráva je druh verejnej správy. Má neštátny charakter. Podstatne sa líši od štátnej správy. Existujú ale medzi nimi vzťahy a spolu sa zúčastňujú na riešení a realizácii verejných záležitostí. My občania poznáme územnú samosprávu. Na Slovensku sa začala budovať v r. 1990. Tvoria ju obce a samosprávne kraje. Základnou úlohou obce je starostlivosť o rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Každá obec má svoj názov, ktorý schvaľuje vláda SR. Názov obce sa určuje - podľa nežijúcej významnej osobnosti, historickej udalosti alebo prírodného útvaru. Obec má právo na vlastné symboly – erb, vlajku, pečať, prípadne znelku. Väčšina obcí je rozdelená na ulice, ktoré sú pomenované. Rozdelenie ulíc v našej obci je neoficiálne. Stále sa používajú zaužívané názvy pre tú – ktorú časť obce. Každá stavba v obci musí mať vlastné orientačné číslo – číslo domu. Súčasťou obce sú obyvatelia, ktorí žijú na jej území. Všetci občania sa podieľajú na riadení a rozvoji obce prostredníctvom orgánov samosprávy – obecného zastupiteľstva (poslancov) a starostu obce. Sú volení v priamych voľbách na 4 roky. Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o hospodárení s majetkom obce a majetkom štátu, schvaľuje rozpočet obce, rozhoduje o odmenách zamestnancov obce, o miestnych daniach a poplatkoch. Obecné zastupiteľstvo si môže zriaďovať aj ďalšie orgány – obecnú radu, obecnú políciu a hlavného kontrolóra. OZ je teda pre vývoj a fungovanie obce nevyhnutné. No ešte nevyhnutnejší je starosta obce. Je najvyšším výkonným orgánom obce a my, občania ho volíme v priamych voľbách. Jeho funkcia sa začína zložením sľubu starostu. Má dôležité funkcie: zvoláva a vedie zasadnutia OZ, vykonáva obecnú správu, kontroluje správanie občanov, stará sa o prácu pre nezamestnaných (ponúka doplnkové práce) a podieľa sa na vyhlasovaní správ obecným rozhlasom. Starosta by mal byť vzdelaný, inteligentný a spravodlivý človek.

Zuzana Plesníková

OZNAMY

KNIŽNICA Obecná knižnica je otvorená každú nedeľu od 15.00 do 16.00 hod. Obecné zastupiteľstvo vyčlenilo určitú čiastku na nákup nových kníh. Ich výber je v súčasnosti zameraný na potreby študujúcej mládeže. Ale vo fonde sa nachádzajú aj romány, detektívky, encyklopédie či knihy pre deti.. Každý občan je vítaný. Srdečne ďakujeme všetkým, ktorí do knižnice darovali knihy.

Viera Predanociová

PAMÄTNÁ IZBA Pri príležitosti stretnutia rodákov bola inštalovaná pamätná izba priestoroch bývalej klubovne kultúrneho domu. Exponáty sú zapožičané od občanov. Všetkým, ktorí prispeli ďakujeme. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo výstavku ponechať. Obraciam sa na Vás, vážení spoluobčania, po piatich rokoch by sme chceli výstavku preinštalovať a preto Vás prosíme, ak máte na Vašich povalách predmety, ktoré nemienite použiť, prípadne ich chcete vyhodiť, zapožičajte ich do pamätnej izby.

Emil Fuska

V roku 2004 nás navždy opustili: Štefan LÍŠKA, Michal MAJDAN, Pavlína ZMEKOVÁ, Mária STRIHOVÁ, Ján PROKSA, Zuzana LÍŠKOVÁ, Ján MASAROVIC, Pavel MOSNÝ, Anton IMRIŠEK, Jozef KRALČÁK a Pavel POLÁČIK

Narodil sa jeden občan – Marek BLAHO

úrané hodiny O Ú: 7.30 – 15.30, každý druhý deň, párný týždeň utorok a štvrtok a nepárny pondelok, streda a piatok

číslo tel. OÚ : 037 / 7894 06

Odvoz komunálneho odpadu sa realizuje vždy raz mesačne

SEPAROVANÝ ZBER v prvom polroku 2005 nasledovne: 13. januára, 10. februára, 10. marca, 7. apríla, 5. mája, 1. a 30. júna

Nebezpečný odpad - 2 x ročne – bude vyhlásené sobecným rozhlasom.

Overenie jedného podpisu – poplatok 30,- Sk

VTIPY

Starší brat hovorí mladšiemu:

-Vidíš, akí sú tí naši rodičia. Najprv nás naučia chodiť a rozprávať a potom chcú, aby sme sedeli doma a mlčali.

-Pán doktor, čím viac užívam tie prášky, tým mi je horšie!

-A aké prášky užívate, dedko?

-Nóó, tie najlepšie z reklamy.

Persil a Ariel!

Príde strážca a zamrmle:

-Nechám otvorené, ale sľúbte mi ,že ujdete!

-Vieš, aká je maximálna tma?

-Ak musíš zapáliť druhú zápalku, aby si videl, či tá prvá horí.

	Batoň	Ž.meno	Alexandra	Ž.meno	baňa	doba	boj	polostrov	Ž.meno	dedina	mesto	meno	bájar
Tajnička													

Ondrej Proksa, prispievateľ

REDAKCIA: Ing. Emil Fuska, Viera Predanociová

Grafická úprava: Radko Sochor

Milí spoluobčania, želáme Vám krásne Vianoce a v novom roku zdravie, šťastie, radosť.